

n. Klaga sin n. för någon. En vän i n-en, en som hjälper, då man är i yttersta behof deraf. (Ordspr.) N-en har ingen lag, se Lag, III. I n-en pröfvas vännen, då man är stadd i nöd, pröfvas vänners hjälpsamhet. — Syn. Elände, Uselhet. — 2) (uti inskränkta mening) Brist på de nödvändigaste lefnadsbehofven. Vara i n. Lida n. Göra något för n. skull, af n. (Ordspr.) N-en drifver hunden i band, af nöden tvingas menniskan att underkasta sig ett tvång, som hon eljest icke skulle låta. — Syn. Behof, Beknisp. — 3) (i allm.) Brist, behof. Lida n. på allting. (Fam.) Det går ingen n. på honom, det fattas honom ingenting. (Fam.) Det är ingen n., saknas ej medel, utvägar; äfv. har ingen fara. Ha af n-en, behöfva. Det är ej af n-en, behöfves ej. — 4) Nödvändighet. Om n-en så fordrar. Göra af n-en en dygd, se Dygd. — 5) (fam.) Fara. Det har ingen n., är ingen fara, intet att frukta. — 6) Yttersta svårighet. Han slapp med n., med största n. undan. Med knapp n.

NÖDANKAR, n. 3. 1) Se *Pligtankar*. — 2) (fig.) Tillflykt i yttersta nöd.

NÖDBRÖD, n. sing. 1) a) Bröd, sådant som beredes i svår hungersnöd, t. ex. barkbröd, benbröd. — b) (i allm.) Mindre tjenliga näringsämnen, som i hungersnöd tillgräpas. — 2) (fig.) Yrke, hvarmed man sysselsätter sig för nöd skull.

NÖDBRÖDSÄMNE, n. 4. Ämne, hvilket kan begagnas som nödbröd (bem. 1, a.).

NÖDBUDEN, a. 2. neutr. — *et.* (fam.) Som ogera emottager en bjudning. *Vara n., göra sig n.*, låta bedja sig mycket, innan man antar en bjudning. *Han var inte n.*, var strax benägen att komma, lät ej bedja sig länge.

NÖDD, äldre form för part. pass. *Nödgd.* *Delta gör jag n. och tvungen.*

NÖDDOP, nö'd-döp, n. 3. Dop, som, i händelse ett nyfödt barn icke kan lefva, tilldessa presten kommer, förrättas af barnmorskan eller någon annan för tillfället närvarande person.

NÖDFALL, n. 3. Fall, händelse af svår nöd (bem. 1). *I n. I största, yttersta n.*

NÖDFALLSMEDEL, n. 3. Medel, som man endast i yttersta nödfall anlitar.

NÖDFALLSVERK, n. 3. Något som man endast i yttersta nödfall gör.

NÖDFALLSVITNE, n. 4. — Se *Nöd vittne*.

NÖDFLÄTE, m. 2. pl. — *flåtar*. Flåte, som vid skeppsbrott göres af fartygets rundhult, tomma vattenfat, o. s. v.

NÖDGA, nö'ddga, v. a. 1. Emot ens vilja förmå en till något. Innebär icke yttre våld, i hvilket fall *Tvinga* hellre brukas. *N. en till något.* — Har äfven sak till subjekt, t. ex.: *Delta svar n-de honom till tystnad.* — Syn. Nödsaka, Tvinga, Förmå. — *N-s*, v. pass. o. dep. Emot sin vilja förmås till något. *N. göra en uppoffring. Han n-ades tga.* — *Nöd-gande*, n. 4.

NÖDHAMN, m. 2. 1) Hamn, der man för storm o. s. v. nödgas inlöpa. — 2) Liten hafsvik, hvilken i nödfall kan begagnas som hamn.

NÖDHJELP, f. 3. Hjelp, tillflykt, som i yttersta nödfall anlitas.

NÖDIG, a. 2. 1) Nödvändig, nödtorftig. *Alla n-a hjälpmedel. Mer än n-t är. Det är n-t att undersöka saken. Det är ej n-t att . . .*, behöfves ej . . . *Hvad skall det vara n-t för? tjena till? Hvad är det n-t att bråka?* hvad

behöfves, tjenaar det till att b.? — Syn. Se *Nöd-vändig*. — 2) *Vara n. om*, hafva behof af. *Hafva n.*, behöfva.

NÖDIGHET, f. 3. (mindre brukl.) Nödvändighet, behöflighet, behof. (Fam.) *Hvad är det för n.*, hvad tjenaar det till? hvad skall det vara för?

NÖDIGT, adv. (föräldr.) Ogera. *Han gör det n. Jag besvärar er n.*

NÖDLIDANDE, a. 1. Som lider nöd (bem. 2). *En n. like.* — Brukas äfven substantivt, t. ex. *Bispringa de n.* — Syn. Nöd-stadd, Nöd-stäld.

NÖDLÖGN, f. 3. Lögn, som man endast i yttersta nödfall, för att rädda sig sjelf eller andra, gör sig skyldig till.

NÖDMAST, f. 3. Mast, som af reservhult förfärdigas i st. f. en genom storm förlorad.

NÖDMYNT, n. 3. Underhålligt mynt, som en regering af nödtvång finner sig föranlåten att utgifva.

NÖDROP, n. 3. Rop om hjelp, af någon stadd i lifsfara eller svår ångest. *Gifva n.*

NÖDRÖR, n. 3. (skepp.) Inrättning, som, i stället för ett förloradt ror, göres af ombord befintliga hjälpmedel.

NÖDSAKA, v. a. 1. **NÖDSAKAS**, v. pass o. dep. Se *Nödga, Nödgas*. *Delta n-de honom att upphöra med sin handel. Man n-des processa.* — Syn. Se *Nödga*. — *Nödsakande*, n. 4.

NÖDSATT, a. 1. (bergsbr.) *N. tackjern*, som uppkommer, då mindre malm uppsättes på ugnen, än kolen förmå smälta; har tjocka kanter och öfre ytan jemn.

NÖDSIGNAL, nö'dsingnal, m. 3. Signal, som göres på ett fartyg, hvilket behöfver hjelp.

NÖDSKOTT, n. 3. Nödsignal medelst aflossande af kanonskott. *Skjuta n.*

NÖDSPILTA, f. 1. Särskilt inrättad spilta, hvari motspänstiga hästar insätts vid skoning, för att ej kunna göra motstånd. — Kallas äfv. *Nöd-stall*.

NÖDSTADD, a. 2. Stadd i nöd eller fara. *Vara n. I n. belägenhet.* — Syn. Nödlidande, Nöd-stäld.

NÖDSTALL, n. 3. Se *Nödspilta*.

NÖDSTÄLLD, a. 2. Se *Nöd-stadd*. *Vara n. för penningar.*

NÖDTORFT, m. 3. Hvad som tarfvas för de nödvändiga behofvens tillfredsställande. *Hafva sin n. Efter n.*

NÖDTORFTELIGEN, adv. Efter nödtorft, efter hvad som nödvändigt tarfvas. *N. förbättrad upplaga.*

NÖDTORFTIG, a. 2. Som nödvändigt tarfvas, behöfves. *Hafva sin n-a utkomst.*

NÖDTRÄNGD, a. 2. 1) Se *Nöd-tvungen*. — 2) (pop.) Ytterst i behof att göra sitt tarf.

NÖD-TVUNGEN, a. 2. neutr. — *et.* Af nöd tvungen, oundvikligt nödsakad.

NÖD-TVÅNG, n. 3. Tvång af nöd (bem. 1), oundvikligt tvång.

NÖDVITNE, n. 4. Vittne, som ej får af-lägga ed, men höres af brist på andra.

NÖDVÄNDIG, a. 2. 1) I och för något behof, ändamål oundgänglig. *N-a lefnadsbehof. N-a hjälpkällor.* — Substantivt brukas äfv. ofta: *Det n-a*, hvad som oundgängligen behöfves, t. ex.: *Lida brist på det n-a.* — Syn. Nödig, Oundgänglig, Behöflig, Erforderlig. — 2) Som oundvikligen måste ske, oundviklig. *En n. åtgärd. Ell n-t ondt.*